

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO 2003 M. SPALIO 29 D. ĮSAKYMO NR. 521 „DĖL MIŠKO DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2015 m. gruodžio 4 d. Nr. D1-898

Vilnius

P a k e i č i u Miško dauginamosios medžiagos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 521 „Dėl Miško dauginamosios medžiagos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai) :

1. Pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Pagrindinės Nuostatų sąvokos:

5.1. **darbinis medžių ar krūmų sėklų bandinys** – pristatomojo medžių ar krūmų sėklų bandinio dalis, paimta vienam sėklų kokybės tyrimui atlikti;

5.2. **elitinis medis** – selekcijos atžvilgiu labai vertingas medis, įvertintas pagal paveldėtus dauginant sėklomis vertingus požymius ir savybes;

5.3. **genetinis medynas** – vertingai miško medžių populiacijai ar jos daliai saugoti ilgą laiką skirtas plotas valstybiniame, savivaldybės, biosferos poligono arba valstybinio parko draustinyje;

5.4. **genetiniai miško medžių ištekliai** – iš tikrųjų ir galimai naudingi medžiai ir jų dalys;

5.5. **klonų rinkinys** – nustatytų proporcijų skirtingų žinomos kilmės klonų mišinys;

5.6. **medžio klonas** – vegetatyvinių medžio palikuonių visuma;

5.7. **medžių rūšies kilmės rajonas** – teritorija (arba keli plotai), kurioje susidaro beveik vienodos ekologinės sąlygos ir kurioje randami panašių fenotipinių arba genetinių požymių medynai (sėklų šaltiniai), jeigu reikia, atsižvelgiant į aukštį virš jūros lygio;

5.8. **miško atkūrimas** – miško žėlimas ir (arba) želdinimas sklypuose, kuriuose prieš tai miškas augo;

5.9. **miško dauginamoji medžiaga** – sodmeninės augalų dalys, sėklinė medžiaga, iš jų išauginti sodmenys (sėjinukai ir sodinukai) arba savaiminukai, naudojami miškams įveisti ir atkurti;

5.10. **miško dauginamosios medžiagos auginimas** – procesas, apimantis visas sėklų augimo, gavybos ir sodmenų išauginimo iš sėklų ar sodmeninių augalų dalių stadijas;

5.11. **miško dauginamosios medžiagos kilmės vieta** – geografinė vieta, kurioje auga miško dauginamosios medžiagos (sėklų, vegetatyvinių dalių ir sodmenų) motininiai medžiai;

5.12. **miško dauginamosios medžiagos tiekėjas** – miško dauginamosios medžiagos auginimu, sandėliavimu, vežimu ir (ar) prekyba besiverčiantis fizinis arba juridinis asmuo;

5.13. **miško medžių genetinis draustinis** – teritorija, skirta genetiškai vertingoms miško medžių populacijoms ar jų dalims saugoti ilgą laiką;

5.14. **miško veisimas** – miško želdinimas ir (arba) žėlimas sklypuose, kuriuose prieš tai miškas neaugo;

5.15. **miško medžių populiacija** – vienos rūšies giminingų ir laisvai besikryžminančių medžių bendrija, kurios daugelis kartų auga toje pačioje vietoje ir kuri prisitaikiusi prie esamų aplinkos sąlygų;

5.16. **sėklinė miško medžių plantacija** – miško žemės sklypas, kuriame auga atrinkti vienos rūšies medžių klonai arba sėkliniai palikuonys ir kuris tvarkomas taip, kad jame augantys medžių klonai arba sėkliniai palikuonys lengvai kryžmintųsi, nebūtų apdulkinami už jo ribų augančių medžių, dažnai ir gausiai derėtų ir būtų galima lengvai surinkti sėklas;

5.17. **miško sodmenys** – iš sėklinės medžiagos, sodmeninių augalų dalių arba savaiminukų išauginti sumedėję augalai, skirti miškui želdinti;

5.18. **nevietinio medyno kilmės vieta** – geografinė vieta, iš kurios buvo įvežta miško dauginamoji medžiaga medynui įveisti;

5.19. **nevietinio sėklų šaltinio kilmės vieta** – geografinė vieta, iš kurios buvo įvežta miško dauginamoji medžiaga sėklų šaltiniui įveisti;

5.20. **pirminis medžių ar krūmų sėklų bandinys** – maža medžių ar krūmų sėklų siuntos dalis, paimta vienu kartu;

5.21. **prekyba miško dauginamąja medžiaga** – miško dauginamosios medžiagos pateikimas prekybai, siūlymas parduoti, pardavimas arba pristatymas kitam asmeniui, įskaitant pristatymą pagal paslaugų sutartį;

5.22. **pristatomasis bandinys** – bandinys, atrenkamas ir pristatomas į sėklų tyrimo įstaigą sėklų siuntos kokybei nustatyti;

5.23. **rinktinis medis** – selekciškai vertingas medis, atrinktas pagal nustatytus klasifikacinius fenotipinius požymius;

5.24. **sėklinis medynas** – produktyvus ir geros kokybės medynas, skirtas sėklai ruošti;

5.25. **sėklinė miško medžiaga** – kankorėžiai, vaisiai, vaisynai ir sėklos, iš kurių auginami miško sodmenys;

5.26. **sėklų siunta** – vienos medžių arba krūmų rūšies ir kilmės sėklų kiekis, kuriam gali būti išduodamas sėklų kokybę patvirtinantis dokumentas;

5.27. **sėklų šaltinis** – sėklų rinkimo rajone augantys medžiai ir krūmai, nuo kurių renkamos sėklos;

5.28. **sodmeninės augalų dalys** – stiebo ūgliai, lapų atkarpos, šaknų ir audinių dalys arba gemalai, skirti mikrodauginimui, pumpurai, atlankos, šaknys, ūgeliai, skirti skiepijimui, ūglių atkarpos ir bet kokios augalų dalys, iš kurių auginami miško sodmenys;

5.29. **sudėtinis medžių ar krūmų sėklų bandinys** – bandinys, gaunamas sumaišant visus iš siuntos paimtus pirminius medžių ar krūmų sėklų bandinius;

5.30. **sumažintasis medžių ar krūmų sėklų bandinys** – tiriamojo medžių ar krūmų sėklų bandinio dalis, ne mažesnė kaip pusė jo svorio;

5.31. **šėimos tėvai** – palikuonims gauti naudojami medžiai, kai tas pats motininis medis dirbtinai apdulkinamas arba kai jis laisvai apsidulkina vieno tėvinio medžio žiedadulkėmis (tikrasis sibas) arba keleto nustatytos ar nenustatytos tapatybės tėvinių medžių žiedadulkėmis (pussibis);

5.32. **vietinis medynas** – medynas, išaugintas arba išaugęs iš miško dauginamosios medžiagos, kilusios iš to paties kilmės rajono;

5.33. **vietinis sėklų šaltinis** – sėklų šaltinis, išaugintas arba išaugęs iš miško dauginamosios medžiagos, kilusios iš to paties kilmės rajono.“

2. Pakeičiu 6 punktą ir jį išdėstau taip:

„6. Sėklinės miško bazės objektai (toliau – Objektai) yra genetiniai, sėkliniai ir I selekcinės grupės medynai, sėklinės miško medžių plantacijos, miško medžių klonų rinkiniai, bandomieji miško medžių želdiniai, miško medžių genetiniai draustiniai, rinktiniai, elitiniai medžiai ir kiti vertingi medynai, medžių grupės ar pavieniai medžiai, registruoti Lietuvos miško sėklinės bazės objektų sąvade (toliau – Sąvadas), kurio nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. 457 „Dėl Lietuvos miško sėklinės bazės sąvado ir jo tvarkymo nuostatų patvirtinimo“.“

3. Pripažįstu netekusiu galios 9 punktą.

4. Pakeičiu 10 punktą ir jį išdėstau taip:

„10. Miško medžių genetiniai draustiniai tvarkomi, naudojami ir atkuriami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu ir Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 „Dėl Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“.“

5. Pakeičiu 13 punktą ir jį išdėstau taip:

„13. Sėklinės miško medžių plantacijos ir miško medžių klonų rinkiniai veisiami pagal specialų projektą, kurio pavyzdinė forma pateikta Nuostatų 28 priede. Veisimo darbams metodiškai vadovauja Tarnyba. Žuvę ne vyresni kaip 10 metų klonai turi būti atsodinami klonais iš to paties kilmės rajono ne

blogesnės selekcinės vertės nei žuvusieji.“

6. Pakeičiu 19 punktą ir jį išdėstau taip:

„19. Kiekvienam miško medžių genetiniam draustiniui, genetiniam ir sėkliniam medynui, –sėklinei miško medžių plantacijai, miško medžių klonų rinkiniui, rinktiniam arba elitiniam medžiui ir bandomiesiems miško medžių želdiniams Tarnyba parengia pasus (23–27 priedai). Vienas paso egzempliorius saugomas Tarnyboje, kitas – perduodamas Objektų valdytojui (savininkui). Pasas saugomas neterminuotai iki Objekto išregistravimo iš Sąvado, jame turi būti pažymėta apie paruoštą miško dauginamąją medžiagą, atliktus priežiūros, apsaugos ir kitus darbus. Pasikeitus Objekto statusui arba valdytojui, Tarnyba išduoda naują pasą. Pasikeitus kitiems paso duomenims, pasai gali būti koreguojami perbraukiant pasikeitusius duomenis, įrašant naujus ir pastabose nurodant duomenų koregavimo priežastį, datą, duomenis koregavusio asmens pareigas, vardą ir pavardę.“

7. Pakeičiu 20 punktą ir jį išdėstau taip:

„20. Taksacinėje medžiagoje prie miško medžių genetinio draustinio, genetinio ir sėklinio medyno, sėklinės miško medžių plantacijos, miško medžių klonų rinkinio, rinktinio arba elitinio medžio ir bandomųjų miško medžių želdinių taksacinės charakteristikos turi būti pažymėti jų kodai; sklypuose, kuriuose yra rinktinių arba elitinių medžių, – nurodyti jų numeriai pagal Sąvadą. Kartografinėje medžiagoje jų ribos turi būti pažymėtos sutartiniais ženklais ir įrašyta: „GM“ (genetinis medynas), „SM“ (sėklinis medynas), „GD“ (miško medžių genetinis draustinis), „SP“ (sėklinė miško medžių plantacija), „KR“ (miško medžių klonų rinkinys) ir „BZ“ (bandomieji miško medžių želdiniai). Rinktinis arba elitinis medis turi būti pažymėtas žalios spalvos tašku, skaitiklyje įrašyta „RM“ arba „EM“, vardiklyje – medžio numeris pagal Sąvadą. Išregistravus šiuos Objektus iš Sąvado, taksoraštyje įrašoma išregistravimo data.“

8. Pakeičiu 21 punktą ir jį išdėstau taip:

„21. Rinktiniai ir elitiniai medžiai miške žymimi taip: ant rinktinių medžių kamienų 1,3 metro aukštyje nudažoma viena, elitinių medžių – dvi 5 cm pločio, lietaus nenuplaunamų baltų dažų juostos, o virš jų užrašomas numeris pagal Sąvadą. Miško medžių genetiniai draustiniai, genetiniai ir sėkliniai medynai, bandomieji miško medžių želdiniai ir miško medžių klonų rinkiniai atribojami spindžiais. Kampiniai ir kas 30–50 metrų prie ribos augantys medžiai 1,3 m aukštyje, išorinėje sklypo pusėje pažymimi lietaus nenuplaunamų baltų dažų puslankiais, virš kampinių medžių puslankių užrašant „GD“, „GM“, „SM“, „BZ“ arba „KR“.“

9. Pakeičiu 22 punktą ir jį išdėstau taip:

„22. Nuostatų 1 priede nurodytų medžių rūšių miško dauginamoji medžiaga priskiriama šioms kategorijoms:

22.1. šaltinio tapatybė nustatyta (N) – miško dauginamoji medžiaga, gauta iš medynų arba sėklų šaltinių, augančių viename kilmės rajone ir atitinkančių 3 priedo reikalavimus;

22.2. atrinkta (A) – miško dauginamoji medžiaga, gauta iš I selekcinės grupės medynų, įtrauktų į Sąvadą, genetinių ir sėklinių medynų, miško medžių genetinių draustinių, augančių viename kilmės rajone, atrinktų populiacijoje pagal fenotipą ir atitinkančių 4 priedo reikalavimus;

22.3. atitinkanti (kokybės) reikalavimus (R) – miško dauginamoji medžiaga, gauta iš sėklinių miško medžių plantacijų, šeimos tėvų, miško medžių klonų arba klonų rinkinių, kurių sudedamosios dalys atrinktos pagal fenotipą individualiu lygmeniu ir atitinka 5 priedo reikalavimus. Bandymai gali būti nepradėti arba pabaigti;

22.4. išbandyta (I) – miško dauginamoji medžiaga, gauta iš sėklinių miško medžių plantacijų, šeimos tėvų, miško medžių klonų arba klonų rinkinių, atitinkančių 6 priedo reikalavimus. Dauginamosios medžiagos pranašumas turi būti įrodytas lyginamuoju bandymu arba įvertinant jos pranašumą, nustatytą remiantis jos sudedamųjų dalių genetiniu įvertinimu.“

10. Pakeičiu 25 punktą ir jį išdėstau taip:

„25. Fiziniai ir juridiniai asmenys, atkuriantys ir įveisiantys mišką Nuostatų 1 priede nurodytų medžių rūšių (išskyrus trešnę, dirbtinius tuopos ir drebulės rūšių hibridus) miško dauginamąją medžiagą, turi vadovautis 22 priede nurodytais kilmės rajonais ir laikytis šių reikalavimų:

25.1. miškas turi būti atkuriamas ir įveisiamas:

25.1.1. paprastojo ir bekočio ąžuolo, karpotojo beržo, drebulės, juodalksnio ir paprastojo uosio miško dauginamąją medžiagą, gauta iš to paties kilmės rajono arba gretimų kilmės rajonų vietinių

medynų, mažalapės liepos ir paprastojo klevo miško dauginamąją medžiagą, gauta iš to paties kilmės rajono arba gretimų kilmės rajonų vietinių medynų, arba vietinių sėklų šaltinių;

25.1.2. paprastosios eglės ir paprastosios pušies miško dauginamąją medžiagą, gauta iš to paties kilmės rajono arba su juo besiribojančių miškų urėdijų teritorijose augančių vietinių medynų;

25.1.3. paprastojo skroblo miško dauginamąją medžiagą, gauta iš to paties kilmės rajono vietinių medynų, raudonojo ąžuolo, baltalksnio, plaukuotojo beržo, paprastojo buko, kalninės guobos, europinio, japoninio ir plačiažvynio maumedžių ir paprastojo skirpsto miško dauginamąją medžiagą, gauta iš to paties kilmės rajono vietinių medynų arba sėklų šaltinių;

25.2. visų medžių rūšių miško dauginamoji medžiaga, gauta iš sėklinių miško medžių plantacijų, gali būti naudojama tuose kilmės rajonuose, kuriuose moksliniais arba selekciniais tyrimais nustatytas jos selekcinis efektas, ir tuose kilmės rajonuose, iš kurių kilę plantacijos klonų arba šeimų motininiai medžiai; šias naudojimo galimybes nustato Tarnyba;

25.3. iš šalies tolimesnių nei nustatyta 25.1 papunktyje teritorijų ir kitų Europos Sąjungos šalių miško dauginamąją medžiagą leidžiama įvežti ir naudoti tik gavus Tarnybos leidimą. Leidimai išduodami vadovaujantis Leidimų įvežti ir naudoti miško dauginamąją medžiagą miškui želdinti išdavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-641 „Dėl Leidimų įvežti ir naudoti miško dauginamąją medžiagą miškui želdinti išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, jeigu moksliniais arba selekciniais tyrimais įrodoma, kad miško dauginamoji medžiaga tinkama numatomam miško dauginamosios medžiagos kilmės rajonui. Leidimai neišduodami, jeigu paprastosios pušies, paprastosios eglės, paprastojo ir bekočio ąžuolų, karpotojo beržo, paprastojo uosio, paprastojo skroblo, drebulės ir juodalksnio miško dauginamoji medžiaga paruošta nuo pavienių arba grupėmis augančių medžių (sėklų šaltinių);

25.4. Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje galima naudoti tik vietinės kilmės arba valstybės įmonės Kretingos miškų urėdijos teritorijoje augančių vietinių sėklų šaltinių arba vietinių medynų miško dauginamąją medžiagą.“

11. Pakeičiu 34 punktą ir jį išdėstau taip:

„34. Lysvės, apsodinti, rulonais apstatyti plotai, kuriuose auginama miško dauginamoji medžiaga, lauke pažymimi etiketėmis, kuriose užrašomas Pagrindinio miško dauginamosios medžiagos kilmės sertifikato numeris, Objekto kodas, nurodoma sėklų pasėjimo arba sodmenų persodinimo data ir persodintų sodmenų amžius.“

12. Pakeičiu 35 punktą ir jį išdėstau taip:

„35. Sėklų derlius visuose miško sėkliniuose ir genetiniuose medynuose, sėklinėse miško medžių plantacijose, miško medžių genetiniuose draustiniuose ir tuose medynuose ar sėklų šaltiniuose, kuriuose numatoma medžių rūšių sėklų ruošą, prognozuojamas atliekant fenologinius stebėjimus. Medynų žydėjimas ir derėjimas vertinamas pagal 7 priedą. Fenologinius paprastosios eglės ir paprastosios pušies žydėjimo ir visų medžių rūšių derėjimo stebėjimus minėtuose objektuose vykdo valstybinių miškų valdytojai, užpildydami Laukiamo miško sėklų derliaus žiniaraščius (8 priedas). Tarnybai siunčiami tik medžių rūšių derėjimo duomenys: beržo, drebulės ir guobinių – iki birželio 15 d., kitų medžių rūšių – iki rugsėjo 1 d.“

13. Pakeičiu 44 punktą ir jį išdėstau taip:

„44. Miško dauginamosios medžiagos ruošėjai nuo pat ruošos pradžios turi pildyti Miško dauginamosios medžiagos ruošimo kortelę (toliau – Kortelė) pagal Nuostatų 10 priede nurodytą formą. Ji pildoma per visą ruošos laiką, kiekvieną dieną pasveriant arba suskaičiuojant (maišais, dėžėmis ar kitais taros vienetais) paruoštą miško dauginamąją medžiagą ir įrašant šiuos duomenis IV Kortelės dalyje. Užpildžius Kortelės I ir IV dalis, į aižyklą ar vaisių perdirbimo vietą kartu su kankorėžiais ar vaisiais pristatomas Kortelės originalas. Jeigu tos pačios siuntos kankorėžius, vaisius arba sėklas rinko keli ruošėjai arba Objekte (Objektų grupėje) miško dauginamoji medžiaga buvo ruošiamą kelis kartus, ruošėjai pildo jungtinę Kortelę, užpildydami tik I dalį, ir prie jos prideda atskirų ruošėjų Korteles su užpildytomis I ir IV dalimis. Ruošiant medžių rūšių miško dauginamąją medžiagą, aižykle ar vaisių perdirbimo vietoje užpildžius II ir III jungtinės Kortelės dalis, vienas jos egzempliorius grąžinamas miško dauginamosios medžiagos savininkui, antras kartu su miško dauginamąją medžiaga pateikiamas sandėliui, originalas su visomis Kortelėmis ir su atrinktu pristatomuoju bandiniu siunčiamas Tarnybai. Su

krūmų sėklų siuntų pristatomaisiais bandiniais Tarnybai siunčiama tik viena Kortelė arba jungtinė Kortelė, kurios IV dalis nepildoma.“

14. Pakeičiu 45 punktą ir jį išdėstau taip:

„45. Paruošus miško dauginamąją medžiagą, sudaromos siuntos, kurios numeruojamos ir nurodoma jų sudarymo data. Siuntos sudaromos atsižvelgiant į miško dauginamosios medžiagos kilmę, t. y. tai pačiai siuntai priskiriama tame pačiame Objekte arba jų grupėje vieno sezono metu paruošta miško dauginamoji medžiaga. Sėklų siunta sudaroma, pristatomasis bandinys atrenkamas laikantis Nuostatų 29 priedo reikalavimų. Pristatomasis bandinys supilamas į švarų maišelį, įdedama Miško sėklų etiketė (12 priedas). Ji pildoma 3 ir daugiau egzempliorių: įdedama į pristatomąjį bandinį, pritvirtinama prie kiekvienos sėklų taros ir įdedama į taros vidų. Gavus iš Tarnybos Pagrindinį miško dauginamosios medžiagos kilmės sertifikatą, jo numeris ir data įrašomi į Miško sėklų etiketę.“

15. Papildau 57.3 papunkčiu:

„57.3. kasmet inventorizuoti auginamus miško sodmenis ir skiepytus sodinukus sėklinėms miško medžių plantacijoms įveisti vadovaujantis Miško bei dekoratyvinių sodmenų apskaitos ir inventorizacijos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. D1-349 „Dėl Miško bei dekoratyvinių sodmenų apskaitos ir inventorizacijos tvarkos“, ir Skiepytų sodinukų miško sėklinėms plantacijoms įveisti kokybės reikalavimų, patvirtintų Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus 2014 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 226-14-V „Dėl Skiepytų sodinukų miško sėklinėms plantacijoms įveisti kokybės reikalavimų“, nustatyta tvarka.“

16. Pakeičiu 61 punktą ir jį išdėstau taip:

„61. Miško dauginamosios medžiagos tiekėjai, pardavę ar perdavę miško sodmenis kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims, ar išsėję 1 priede nurodytų medžių rūšių sėklas ir visų rūšių sėklas, kurios sėklų sandėliuose-šaldytuvuose laikomos ilgiau kaip vienerius metus, du kartus per metus (iki birželio 15 d. ir lapkričio 30 d.) Tarnybai turi pateikti pažymą apie parduodamą, perduodamą ir laikinai įvežamą miško dauginamąją medžiagą (15 priedas) ir pažymą apie išsėtas medžių rūšių sėklas (17 priedas). Jeigu kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims parduodamos sėklos arba į kitas Europos Sąjungos šalis parduodama miško dauginamoji medžiaga, apie tai miško dauginamosios medžiagos tiekėjai Tarnybą turi informuoti ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo pardavimo sandorio įvykdymo ir pateikti 15 priede nurodytą pažymą.“

17. Pakeičiu 64 punktą ir jį išdėstau taip:

„64. Tarnybai pareikalavus, šalyje paruošta ar įvežta iš kitų šalių Nuostatų reikalavimų neatitinkanti, taip pat paruošta ar įvežta asmenų, išbrauktų iš miško dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašo dėl Nuostatų reikalavimų pažeidimų, vadovaujantis Miško dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašo sudarymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. D1-318 „Dėl Miško dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, miško dauginamoji medžiaga turi būti sunaikinta dalyvaujant Tarnybos specialistams, arba Tarnybos sprendimu panaudota ne miškų ūkio reikmėms, arba grąžinta jos pardavėjui.“

18. Pakeičiu 13 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

19. Pakeičiu 22 priedo 9 punktą ir jį išdėstau taip:

9.	Eglė paprastoji	–	LT/E1	VĮ Alytaus, Druskininkų, Dubravos eksperimentinė-mokomoji, Jurbarko, Kaišiadorių, Kauno, Kazlų Rūdos mokomoji, Kretingos, Marijampolės, Prienų, Šakių, Šalčininkų, Šilutės, Tauragės, Trakų, Valkininkų, Varėnos, Veisiejų miškų urėdijos, Kuršių nerijos nacionalinis parkas
		–	LT/E2	VĮ Anykščių, Biržų, Ignalinos, Jonavos, Joniškio, Kėdainių, Kupiškio, Kuršėnų, Mažeikių, Nemenčinės, Pakruojo, Panevėžio, Radviliškio, Raseinių, Rietavo, Rokiškio, Šiaulių, Švenčionių, Telšių, Tytuvėnų, Ukmergės, Utenos, Vilniaus, Zarasų miškų urėdijos

20. pakeičiu 22 priedo 18 punktą ir jį išdėstau taip:

18.	Pušis paprastoji	–	LT/P1	VĮ Joniškio, Jurbarko, Kretingos, Kuršėnų, Mažeikių, Pakruojo, Radviliškio, Raseinių, Rietavo, Tauragės, Telšių,

				Tytuvėnų, Šiaulių, Šilutės miškų urėdijos, Kuršių nerijos nacionalinis parkas
		–	LT/P2	VĮ Anykščių, Alytaus, Biržų, Dubravos eksperimentinė-mokomoji, Ignalinos, Jonavos, Kaišiadorių, Kauno, Kazlų Rūdos mokomoji, Kėdainių, Kupiškio, Marijampolės, Prienų, Šakių, Šalčininkų, Nemenčinės, Panevėžio, Rokiškio, Švenčionėlių, Ukmergės, Utenos, Vilniaus, Zarasų miškų urėdijos
		–	LT/P3	VĮ Druskininkų, Trakų, Valkininkų, Varėnos, Veisiejų miškų urėdijos

21. Pakeičiu 25 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

22. Papildau 29 priedu (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

Miško dauginamosios medžiagos nuostatų
13 priedas

(Miško sėklų kokybės pažymos formos pavyzdys)

VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA
Valstybinės miškų tarnybos duomenys

Adresatas

PAŽYMA APIE MIŠKO SĖKLŲ KOKYBĘ

2015-00-00 Nr. 00-00

Pagrindinis miško dauginamosios medžiagos kilmės sertifikatas 20 ____ m. ____ d. Nr. ____
Savininkas ____
Sėklų botaninė rūšis ____
Sėklų siuntos Nr. ____ 20 ____ m. ____ mėn. ____ d. Sėklų siuntos svoris ____ kg
Objekto kodas ____ Dauginamosios medžiagos kategorija ____
Sėklų laikymo vieta ____ tara ____
Sėklų tyrimo metodas ____

TYRIMO REZULTATAI

Švarumas, %			Daigumas/gyvybingumas, %											
			dygimo energija po d.	daigumas po d./ gyvybingumas	nesudygusių/negyvybingų sėklų									
švarios sėklos	inertiška medžiaga	kitos sėklos			sveikų	nenormaliai sudygusių	kietų (ankštinių)	stikliškų	supuvusių	pažeistų ligų	pažeistų kenkėjų	be gemalo	tuščių	nenusidažiusių

Pastaba. 0,0 – nerasta, P – pėdsakai (kai mažiau kaip 0,05%), N – netirta

1000 sėklų svoris ____ g, drėgnumas ____ %, daigių (gyvybingų) sėklų skaičius 1 kg ____ vnt.

Inertiškos medžiagos tipas:

Kitų augalų rūšių sėklų:

Sėklų užkrėtimas grybais:

Kita informacija:

Sėklos tinkamos, netinkamos (nereikalingą išbraukti) rezervinio fondo sudarymui.

Rekomenduojamos priemonės sėklų kokybei pagerinti: _____

Sėklos priskiriamos _____ kokybės klasei.

Pažyma galioja iki 20 ____ m. ____ mėn. ____ d.

Direktorius ar jo įgaliotas asmuo

_____
(Parašas)

_____
(Vardas ir pavardė)

Miško dauginamosios medžiagos nuostatų
25 priedas

(Miško medžių genetinio draustinio/genetinio medyno paso forma)

MIŠKO MEDŽIŲ GENETINIO DRAUSTINIO/GENETINIO MEDYNO PASAS

Sėklinės miško bazės objekto kodas ..... Valdytojas/savininkas.....
..... Vieta (adresas).....

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro numeris ..... Plotas.....ha
Geografinė padėtis: ŠP.....RI.....AVJL .....m
Išskyrimo metai.....
Inventorizacijos metai .....
Objektų grupė.....

1. Botaninis pavadinimas .....
2. Saugojimo priežastys .....
3. Medyno (-ų) kilmė .....
4. Miško dauginamosios medžiagos kategorija.....Kilmės rajonas .....
5. Miško dauginamosios medžiagos platinimo galimybės (apribojimai) .....

6. Selekcinis įvertinimas (balais, lyginant su vidutinių medynų rodikliais):

Sanitarinė būklė	Aukštis	Skersmuo	Stiebų tiesumas	Lajos plotis	Šakų storis	Šakojimosi kampas	Šakotumas

1 – blogesnis už vidutinį, 2 – kiek blogesnis už vidutinį, 3 – vidutinis, 4 – kiek geresnis už vidutinį, 5 – daug geresnis už vidutinį

PRIDEDAMA:

1. Miško dauginamosios medžiagos ruošos ir ūkinių priemonių žinialapis (1 priedas).
2. Medyno (-ų) ..... metų taksaciniai duomenys (2 priedas).
3. Kartografinės medžiagos kopija.

Pastabos .....

Miško medžių genetinį draustinį/genetinį medyną atrinko .....
(Institucija, pareigos, vardas ir pavardė)

Pasą sudarė .....
(Institucija, pareigos, parašas, vardas ir pavardė)

Paso sudarymo data.....

_____

MIŠKO DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS RUOŠOS IR ŪKINIŲ PRIEMONIŲ ŽINIALAPIS

Sėklų ruoša

Sėklų siuntos Nr.	Data	Kiekis, kg	Pagrindinio miško dauginamosios medžiagos kilmės sertifikato Nr. ir data	Užpildžiusio asmens pareigų pavadinimas, vardas ir pavardė

Vegetatyvinės miško dauginamosios medžiagos ruoša

Data	Mato vnt.	Kiekis	Vegetatyvinės miško dauginamosios medžiagos rūšis	Pagrindinio miško dauginamosios medžiagos kilmės sertifikato Nr. ir data	Užpildžiusio asmens pareigos, vardas ir pavardė

Ūkinės priemonės

Data	Darbų pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis	Užpildžiusio asmens pareigų pavadinimas, vardas ir pavardė	Pastabos

---

Miško medžių genetinio draustinio/genetinio medyno paso
2 priedas

MEDYNO (-Ų) _____ METŲ TAKSACINIAI DUOMENYS

Kv. Nr.	Skl. Nr.	Plo- tas, ha	Ar- das	Rūšinė sudėtis	Kil- mė	Am- žius, m	Vidutinis		Skal- sumas	Tūris, ktm/ha	Selekcinė grupė, bonitetas	Miškų grupė, pogru- pis	Auga- vietė, miško tipas
							H, m	D, cm					

_____

BANDINIŲ ATRINKIMO MEDŽIŲ IR KRŪMŲ SĖKLŲ SIUNTŲ KOKYBEI TIRTI IR JŲ LAIKYMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bandinių atrinkimo medžių ir krūmų sėklų siuntų (toliau – siunta) kokybei tirti ir jų laikymo metodika (toliau – Metodika) nustato, kaip turi būti sudaroma siunta, atrenkami pristatomieji ir darbiniai bandiniai jos kokybei tirti siekiant gauti tikslūs tyrimo rezultatus, ir bandinių laikymo reikalavimus po tyrimo.

2. Siuntos svoris neturi viršyti Metodikos priede nurodyto svorio taikant 5 proc. leistiną nukrypimą. Jei sėklų svoris didesnis, turi būti formuojamos atskiros siuntos. Jei siuntos svoris sudaro 1 proc. ar mažiau Metodikos priede nurodyto didžiausio siuntos svorio, ji laikoma maža siunta.

3. Siunta turi būti paruošta taip, kad būtų patogų pasiekti kiekvieną pakuotę. Jeigu dėl siuntos pateikimo būdo arba pakuotės rūšies negalima atrinkti bandinių, jie neatrenkami, kol siunta nepateikiama tinkamu būdu.

4. Bandinius atrenka Tarnybos įgalioti specialistai arba Nuostatų 42 punkte nurodyti asmenys. Tarnybos įgaliotam specialistui ar ūkiniam subjektui, sandėliuojančiam sėklas, prašant siuntos savininkas privalo pateikti visą informaciją apie siuntos sudarymą ir sumaišymą.

5. Jeigu patikrinus dokumentus ir apžiūrėjus siuntą paaiškėja, kad siunta nevienalytė, bandiniai neatrenkami.

II SKYRIUS BANDINIŲ ATRINKIMO IŠ SIUNTOS PRIEMONĖS IR REIKALAVIMAI

6. Bandiniams atrinkti naudojamas lazdos arba movos tipo ėmikliai. Jie yra skirtingi įvairių rūšių sėkloms ir įvairių dydžių pakuotėms: įvairių ilgių, skersmenų, su pertvaromis arba be jų, tačiau netinka labai lukštingų sėklų rūšių bandiniams atrinkti. Į sėklas lazdos (movos) tipo ėmiklis įbedamas horizontaliai arba vertikalčiai, tačiau vertikalčiai įbedamas ėmiklis turi būti su pertvaromis, dalijančiomis ertmę į kelias kameras, kad į vidų nepakliūtų per daug sėklų iš viršutinių sluoksnių. Tiek horizontaliai, tiek vertikalčiai bedant ėmiklį, jis turi būti įbedamas kiek įstrižai maišo ar kitokios pakuotės. Į palaidas sėklas patogiau besti vertikalčiai.

Į maišą ėmiklis įbedamas uždarytas, tada atidaromas ir kelis kartus pasukiojamas ar lengvai stuktelėjamas, kad pilnai prisipildytų. Po to atsargiai uždaromas ir ištraukiamas. Į grubiai austo džiuto ar kitos panašios medžiagos maišus įrankis įbedamas per medžiagą. Jį ištraukus, galu kelis kartus įvairiomis kryptimis perbraukiama per skylę, paskirstant siūlus ir taip ją užtaisant. Iš uždarytų popierinių ar polietileninių maišų bandiniai paimami pradūrus maišą, vėliau skylė užključuojama.

Nobbe tipo ėmiklis atsargiai bedamas į maišą kiek pakeltu smaigaliu, maždaug 30° kampu nuo horizontalės, išpjova į apačią, kol pasiekiamas maišo centras. Tada jis pasukamas 180° kampu, kad atsiverstų išpjova į viršų ir lėtėjančiu judesiu ištraukiamas taip, kad traukiant nuo centro link maišo krašto sėklų byrėjimas intensyvėtų. Jei ėmiklis ilgas ir juo pasiekiamas kitas maišo kraštas, jis turi būti ištraukiamas maždaug vienodu greičiu. Traukiant ėmiklis atsargiai stuktelėjamas, kad sėklos tolygiai į jį byrėtų. Skylės maišuose turi būti užtaisomos.

7. Iš skirtingų siuntos vietų atsitiktine tvarka atrenkami pirminiai bandiniai. Jei pirminių bandinių išvaizda skirtinga, siunta turi būti permaišoma arba pakartotinai išvaloma.

8. Atrenkant pirminius bandinius iš siuntos, privaloma laikytis šių reikalavimų:

8.1. 1 lentelėje nurodyto minimalaus atrenkamų pirminių bandinių skaičiaus, kuris nustatomas atsižvelgiant į pakuočių skaičių siuntoje. Esant mažesnėms kaip 15 kg talpos pakuotėms, jos

sugrupuojamos, kad bendra jų talpa neviršytų 100 kg, pavyzdžiui, 20 pakuočių po 5 kg, 33 pakuotės po 3 kg arba 100 pakuočių po 1 kg. Kiekviena pakuočių grupė laikoma viena pakuote;

1 lentelė

Pakuočių (grupių) skaičius siuntoje	Pirminių bandinių skaičius
1–4	3 bandiniai iš kiekvienos pakuotės
5–8	2 bandiniai iš kiekvienos pakuotės
9–15	1 bandinys iš kiekvienos pakuotės
16–30	Iš viso 15 bandinių
31–59	Iš viso 20 bandinių
60 ir daugiau	Iš viso 30 bandinių

8.2. 2 lentelėje nurodyto minimalaus atrenkamų pirminių bandinių skaičiaus, kuris taikomas juos atrenkant iš didesnių kaip 100 kg talpos pakuočių, ir priklauso nuo siuntos svorio;

2 lentelė

Siuntos svoris	Pirminių bandinių skaičius
Iki 500 kg	Ne mažiau kaip 5 bandiniai
501–3000 kg	Vienas bandinys kiekvienam 300 kg, bet ne mažiau kaip 5 bandiniai
3001–20000 kg	Vienas bandinys kiekvienam 500 kg, bet ne mažiau kaip 10 bandinių
20001 kg ir daugiau	Vienas bandinys kiekvienam 700 kg, bet ne mažiau kaip 40 bandinių

8.3. jei bandiniai atrenkami iš siuntos, kurioje yra ne daugiau kaip 15 pakuočių, iš kiekvienos pasirinktos bandiniams atrinkti pakuotės turi būti imamas vienodas skaičius pirminių bandinių;

8.4. iš kiekvienos pasirinktos pakuotės ar iš kiekvienos pasirinktos vietos pakuotėje, arba iš įvairių siuntos vietų turi būti atrenkami maždaug vienodo dydžio pirminiai bandiniai;

8.5. siuntos pakuotės pirminiems bandiniams atrinkti pasirenkamos atsitiktine tvarka. Jei bandinius reikia atrinkti iš daugiau kaip vienos vietos pasirinktoje pakuotėje, jie atrenkami iš viršutinės, vidurinės ir apatinės pakuotės dalies;

8.6. kai sėklos laikomos didelėse pakuotėse, pirminiai bandiniai atrenkami iš atsitiktinių pakuotės vietų ir gylių;

8.7. iš lukštingų siuntų pirminiai bandiniai gali būti atrenkami ranka;

8.8. kai sėklas numatyta supakuoti į mažas ar drėgmei nepralaidžias pakuotes (pvz., skardines ar polietilenuinius maišelius), jei įmanoma, bandiniai turėtų būti atrenkami prieš sėklas supilant į pakuotę. Jeigu tai padaryti negalima, reikiamas pakuočių skaičius turi būti atidarytas arba pradurtas. Atrinkus bandinius, pakuotės turi būti uždarytos arba jų turinys perpiltas į naujas pakuotes;

9. Sudėtinis bandinys gaunamas supylus į vieną indą atrinktus pirminius bandinius ir juos gerai išmaišius.

10. Iš gerai išmaišyto sudėtinio bandinio, dalijant arba atsitiktine tvarka atrenkamos mažos jo dalys ir sumaišomos, kol gaunamas reikiamo svorio pristatomasis bandinys.

11. Pristatomasis bandinys sudaromas laikantis šių reikalavimų:

11.1. mažinant sudėtinį bandinį iki reikalaujamo pristatomojo bandinio svorio vienu iš III skyriuje nurodytų metodų;

11.2. jei sudėtinis bandinys atitinka pristatomojo bandinio svorį, jis į Tarnybą pristatomas nesumažintas.

12. Minimalus pristatomojo bandinio svoris turi būti:

12.1. drėgmei nustatyti: 100 g – augalų rūšims, kurios turi būti malamos, 50 g – visoms kitoms rūšims;

12.2. kitiems tyrimams: ne mažesnis už nurodytą Metodikos priede, tačiau jei siunta maža (žr. 2 punktą), – ne mažesnis už nurodytą Metodikos priede švarumo tyrimui atlikti; jei Nuostatų 51 punkte nurodytais atvejais sėklų daigumas tikrinamas pakartotinai, – ne mažesnis už nurodytą Metodikos priede švarumo tyrimui atlikti;

12.3. išimtiniais atvejais, kai reikia nustatyti labai brangių arba dražuotų sėklų kokybę, pristatomasis bandinys gali būti mažesnis, bet ne mažesnis kaip 1200 sėklų;

12.4. kai sėklos apdorotos chemikalais, informacija apie tai turi būti pateikta Tarnybai kartu su pristatomuoju bandiniu.

III SKYRIUS

BANDINIŲ ATRINKIMAS SĖKLŲ KOKYBEI TIRTI

13. Į Tarnybą pristatytą bandinį sėklų kokybei tirti reikia sumažinti iki darbinio bandinio svorio, kuris turi būti lygus arba didesnis už Metodikos priede nurodytą darbinio bandinio svorį.

14. Darbinio bandinio atrinkimas:

14.1. pristatomasis bandinys gerai išmaišomas;

14.2. darbinis bandinys atrenkamas kelis kartus dalijant pristatomąjį bandinį arba atrenkant ir sumaišant atsitiktines nedideles jo dalis, kol gaunamas reikiamas jo svoris;

14.3. jei reikia atrinkti sumažintuosius bandinius ar daugiau kaip vieną darbinį bandinį, jie turi būti imami kiekvienas atskirai, t. y. paėmus pirmą darbinį ar sumažintąjį bandinį, prieš imant antrą pristatomojo bandinio likutis turi būti permaišomas.

15. Bandinių dalijimo metodai:

15.1. mechaninio dalijimo metodas tinka daugelio medžių ir krūmų rūšių sėkloms, išskyrus labai lukštingas sėklų rūšis. Pilamos į dalytuvą sėklos dalijamos į dvi apytikriai lygias dalis. Prieš atrenkant darbinį bandinį, dalytuvu išmaišomas pristatomasis bandinys. Maišoma kelis kartus pilant ir vėl sumaišant pristatomąjį bandinį. Darbinis bandinys atrenkamas pilant pristatomąjį bandinį per dalytuvą ir šalinant vieną dalį sėklų. Dalijimo pusiau procesas kartojamas, kol gaunamas reikalingo, bet ne mažesnio svorio darbinis bandinys;

15.2. dalijant supaprastinto dalijimo pusiau metodu gerai išmaišytas pristatomasis bandinys tolygiai pilamas virš grotelių. Groteles pakėlus, apytikriai pusė bandinio lieka ant padėklo. Taip pristatomasis bandinys dalijamas pusiau, kol gaunamas maždaug reikiamo, bet ne mažesnio svorio už nustatytą darbinis bandinys;

15.3. šaukšto metodas taikomas tik smulkiasėklių rūšių bandiniams. Gerai išmaišytos sėklos tolygiai pilamos ant stabiliai pastatyto padėklo. Laikant šaukštą vienoje rankoje, mentele – kitoje, nuo padėklo, ne mažiau kaip iš penkių atsitiktinių vietų, paimami maži sėklų kiekiai. Sujungtos dalys turi būti tokio dydžio, kad sudarytų reikalingo, bet ne mažesnio svorio darbinį bandinį;

15.4. dalijant rankomis dalijimo pusiau metodu sėklos išpilamos vienodu sluoksniu ant švaraus lygaus paviršiaus. Gerai sumaišytos sėklos sužeriamos į krūvelę mentele lygiu kraštu ir ji dalijama pusiau, abi krūvelės dar pusiau, iš viso – į keturias dalis, kiekviena jų dar kartą dalijama pusiau, gaunamos aštuonios dalys, kurios išdėstomos 2 eilėmis po keturias krūveles; kas antra (priešpriešinės) dalys sujungiamos (pvz., pirma ir trečia dalys pirmoje eilėje sujungiamos su antra ir ketvirta antroje eilėje; kitos keturios dalys pašalinamos); išskirta sėklų dalis dalijama, kol gaunamas reikiamo svorio darbinis bandinys. Šis metodas netaikomas šių medžių ir krūmų genčių sėkloms: klevo (*Acer*), kaštono (*Aesculus*), lazdyno (*Corylus*), uosio (*Fraxinus*), riešutmedžio (*Juglans*), tulpmedžio (*Liriodendron*), tuopos (*Populus*), ąžuolo (*Quercus*), gluosnio (*Salix*), guobos (*Ulmus*).

16. Laboratorijoje gali būti naudojami šie dalijimo prietaisai:

16.1. dviejų dydžių *Boerner* tipo kūginiai dalytuvai: mažesni – smulkiasėklėms ir didesni – stambiasėklėms rūšims (mažalapės liepos riešutėlio dydžio ir didesnėms). Šio dalytuvo trūkumas – jį sunku išvalyti;

16.2. dirvos dalytuvas, veikiantis tokiu pat principu kaip ir kūginis; jis tinka stambioms ir lukštingoms sėkloms, tačiau galima pagaminti ir smulkioms sėkloms tinkantį modelį;

16.3. *Gamet* tipo išcentrinis dalytuvas, kuriame išcentrinė jėga sumaišo ir išskirsto sėklas paskirstomajame paviršiuje;

16.4. rotacinis dalytuvas tinka smulkiasėklių ir daugelio lukštingas sėklas turinčių medžių ir krūmų rūšių sėkloms dalyti. Juo negalima dalyti labai lukštingų sėklų, nes jos gali įstrigti piltuve.

17. Jei Tarnyba gauna per mažo svorio pristatomąjį bandinį, apie tai pranešama asmeniui, atsakingam už pristatomųjų bandinių atrinkimą. Sėklų kokybės tyrimas neatliekamas, kol bus gautas reikiamo svorio pristatomasis bandinys.

IV SKYRIUS BANDINIŲ LAIKYMAS

18. Bandinio tyrimai Tarnyboje pradedami jo gavimo dieną. Jei jų negalima pradėti laiku, bandinys laikomas vėsioje, gerai vėdinamoje patalpoje, kad nepakistų sėklų kokybė.

19. Bandinių laikymas Tarnyboje po tyrimų:

19.1. bandiniai turi būti laikomi specialioje patalpoje, kad laikymo sąlygos mažai pakeistų sėklų kokybę, joje turi būti kontroliuojama temperatūra ir drėgmė, esant reikalui, galima panaudoti insekticidus ir apsaugos nuo graužikų priemonės;

19.2. bandiniai laikomi 1 metus nuo Pažymos apie miško sėklų kokybę išdavimo datos;

19.3. kai sėklos labai brangios, pristatomojo bandinio likučiai, išskyrus 25 sėklas identiškumui nustatyti, gali būti grąžinami jų savininkui jo prašymu.

20. Tarnyba neatsako už sėklų kokybės pablogėjimą bandiniuose jų saugojimo metu.

Bandinių atrinkimo medžių ir krūmų sėklų
siuntų kokybei tirti ir jų laikymo metodikos
priedas

MEDŽIŲ IR KRŪMŲ SĖKLŲ SIUNTŲ IR BANDINIŲ SVORIAI

Eil. Nr.	Medžių ir krūmų genčių ir rūšių pavadinimai	Didžiausias siuntos svoris, kg	Mažiausi bandinių svoriai, g	
			pristatomasis bandinys	darbinis bandinys švarumui nustatyti
1.	Aktinidija margalapė <i>Actinidia kolomikta</i> (Rupr.) Max.	1000	4	2
2.	Alyvos <i>Syringa</i> spp.	1000	30	15
3.	Aronija juodavaisė <i>Aronia melanocarpa</i> (Michx.) Elliot	1000	15	7
4.	Ginkmedis dviskiautis <i>Ginkgo biloba</i> L.	5000	500*	500*
5.	Medlieva kanadinė <i>Amelanchier canadensis</i> (L.) Medic.	1000	25	12
6.	Medlieva varpinė <i>Amelanchier spicata</i> (Lam.) C. Koch	1000	25	12
7.	Ažuolas <i>Quercus</i> spp.	5000	500*	500*
8.	Baltalksnis <i>Alnus incana</i> (L.) Moench.	1000	4	2
9.	Beržas karpotasis <i>Betula pendula</i> Roth.	300	10	1
10.	Beržas plaukuotasis <i>Betula pubescens</i> Ehrh.	300	10	1
11.	Bukas paprastasis <i>Fagus sylvatica</i> L.	5000	1000	600
12.	Cidonija paprastoji <i>Cydonia oblonga</i> Mill.	1000	50	25
13.	Citrinvytis kininis <i>Schizandra chinensis</i> (Turcz.) Baill.	1000	100	50
14.	Drebulė, tuopa <i>Populus</i> spp.	50	5	2
15.	Eglė baltoji <i>Picea glauca</i> (Moench.) Voss	1000	16	8
16.	Eglė dygioji <i>Picea pungens</i> Engelm.	1000	30	15
17.	Eglė paprastoji <i>Picea abies</i> (L.) Karst.	1000	40	20
18.	Erškėtis <i>Rosa</i> spp.	1000	50	25
19.	Gledičia tridyglė <i>Gleditsia triacanthos</i> L.	1000	800	400
20.	Gudobelė švelnioji <i>Crataegus mollis</i> (Torr. et A. Gray)	1000	300	150

21.	Miškinė gudobelė <i>Crataegus rhipidophylla</i> Gand.	1000	500	250
22.	Gudobelė vėduoklinė <i>Crataegus flabellata</i> (Bosc.) C.Koch	1000	300	150
23.	Gudobelė vienapiestė <i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	1000	400	200
24.	Guoba kalninė <i>Ulmus glabra</i> Huds.	1000	70	35
25.	Ieva Makio <i>Padus maackii</i> (Rupr.) Kom. et. Aliss.	1000	70	35
26.	Ieva paprastoji <i>Prunus padus</i> L.	1000	360	180
27.	Ieva vėlyvoji <i>Prunus serotina</i> Ehrh.	1000	500	250
28.	Jazminas darželinis <i>Philadelphus coronarius</i> L.	1000	5	1
29.	Juodalksnis <i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	1000	8	4
30.	Kadagys paprastasis <i>Juniperus communis</i> L.	1000	40	20
31.	Kaštonas paprastasis <i>Aesculus hippocastanum</i> L.	5000	500*	500*
32.	Karagana paprastoji <i>Caragana arborescens</i> Lam	1000	160	80
33.	Kaulenis <i>Cotoneaster</i> spp.	1000	40	20
34.	Kėnis europinis <i>Abies alba</i> Mill.	1000	240	120
35.	Kėnis balzaminis <i>Abies balsamea</i> (L.) Miller	1000	40	20
36.	Kėnis kaukazinis <i>Abies nordmanniana</i> (Steven) Spach	1000	360	180
37.	Klevas ginalinis <i>Acer ginnala</i> Maxim.	1000	200	100
38.	Klevas paprastasis <i>Acer platanoides</i> L.	500	700	350
39.	Klevas platanalapis <i>Acer pseudoplatanus</i> L.	500	600	300
40.	Klevas sidabrinis <i>Acer saccharinum</i> L.	500	1000	500
41.	Klevas totorinis <i>Acer tataricum</i> L.	500	140	120
42.	Klevas trakinis <i>Acer campestre</i> L.	500	400	200
43.	Kriaušė <i>Pyrus</i> spp.	1000	180	90
44.	Kukmedis europinis <i>Taxus baccata</i> L.	1000	320	160
45.	Lanksva japoninė <i>Spiraea japonica</i> L.f.	1000	2	1
46.	Lanksva guobalapė	1000	2	1

	<i>Spiraea chamaedryfolia</i> L.			
47.	Lazdynas paprastasis <i>Corylus avellana</i> L.	5000	500*	500*
48.	Lazdynas turkinis <i>Corylus colurna</i> L.	5000	500*	500*
49.	Liepa didžialapė <i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	1000	500	250
50.	Liepa mažalapė <i>Tilia cordata</i> Mill.	1000	180	90
51.	Ligustras paprastasis <i>Ligustrum vulgare</i> L.	1000	100	50
52.	Mahonija dyglialapė <i>Mahonia aquifolium</i> Nutt.	1000	60	30
53.	Maumedis europinis <i>Larix decidua</i> Mill.	1000	35	17
54.	Maumedis japoninis <i>Larix kaempferi</i> (Lamb.) Carriere	1000	24	10
55.	Maumedis plačiažvynis <i>Larix x eurolepis</i> Henry.	1000	35	16
56.	Meškytė baltauogė <i>Symphoricarpos albus</i> (L.) Blake	1000	50	25
57.	Obelis miškinė <i>Malus sylvestris</i> (L.) Mill.	1000	160	80
58.	Obelys (išskyrus miškinę) <i>Malus</i> spp.	1000	50	25
59.	Ožekšnis europinis <i>Euonymus europeaus</i> L.	1000	200	100
60.	Ožekšnis karpotasis <i>Euonymus verrucosa</i> Scop.	1000	200	100
61.	Pocūgė didžioji <i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirbel) Franco	1000	60	30
62.	Ptelija trilapė <i>Ptelea trifoliata</i> L.	1000	200	100
63.	Pušis Bankso <i>Pinus banksiana</i> Lamb.	1000	25	9
64.	Pušis juodoji <i>Pinus nigra</i> Arn.	1000	100	50
65.	Pušis kalninė <i>Pinus mugo</i> Turra	1000	40	20
66.	Pušis paprastoji <i>Pinus sylvestris</i> L.	1000	40	20
67.	Pušis veimutinė <i>Pinus strobus</i> L.	1000	90	45
68.	Pūkenis europinis <i>Cotinus coggygria</i> Scop.	1000	60	30
69.	Pupmedis darželinis <i>Laburnum anagyroides</i> Med.	1000	140	70
70.	Puskiparisis Lausono <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (Murr.)	1000	20	6
71.	Pūslenis paprastasis <i>Physocarpus opulifolius</i> (L.) Maxim.	1000	10	3

72.	Putinas paprastasis <i>Viburnum opulus</i> L.	1000	160	80
73.	Putinas sodinis <i>Viburnum lantana</i> L.	1000	160	80
74.	Raugerškis Tunbergo <i>Berberis thunbergii</i> DC.	1000	60	30
75.	Riešutmedis juodasis <i>Juglans nigra</i> L.	5000	500*	500*
76.	Riešutmedis pilkasis <i>Juglans cinerea</i> L.	5000	500*	500*
77.	Robiniija baltažiedė <i>Robinia pseudoacacia</i> L.	1000	100	50
78.	Sausmedis paprastasis <i>Lonicera xylosteum</i> L.	1000	30	15
79.	Sausmedis totorinis <i>Lonicera tatarica</i> L.	1000	20	10
80.	Sedula baltoji <i>Cornus alba</i> L.	1000	130	65
81.	Sedula geltonžiedė <i>Cornus mas</i> L.	1000	1000	600
82.	Sedula palaipinė <i>Cornus stolonifera</i> Michx.	1000	150	70
83.	Sedula raudonoji <i>Cornus sanguinea</i> L.	1000	300	150
84.	Serbentas auksuotasis <i>Ribes aureum</i> Push	1000	15	7
85.	Serbentas kalninis <i>Ribes alpinum</i> L.	1000	25	13
86.	Skirpstas paprastasis <i>Ulmus minor</i> Mill.	1000	40	20
87.	Skroblas paprastasis <i>Carpinus betulus</i> L.	1000	500	250
88.	Slyva skėstašakė <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.	1000	900	450
89.	Svarainis japoninis <i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.) Lindl.	1000	130	65
90.	Šaltalankis dygliuotasis <i>Hippophae rhamnoides</i> L.	1000	70	35
91.	Šeivamedis juoduogis <i>Sambucus nigra</i> L.	1000	20	10
92.	Šeivamedis raudonuogis <i>Sambucus racemosa</i> L.	1000	15	7
93.	Šermukšnis <i>Sorbus</i> spp.	1000	25	10
94.	Tuja didžioji <i>Thuja plicata</i> Donn ex D. Don	1000	10	3
95.	Tuja vakarinė <i>Thuja occidentalis</i> L.	1000	25	4
96.	Tulpmedis gelsvažiedis <i>Liriodendron tulipifera</i> L.	1000	180	90
97.	Uosis	1000	400	200

	<i>Fraxinus</i> spp.			
98.	Vinkšna paprastoji <i>Ulmus laevis</i> Pall.	1000	30	15
99.	Vynvytis penkialapis <i>Parthenocissus quiquefolia</i> (L.) Planch.	1000	100	50
100.	Vyšnia <i>Cerasus</i> spp.	1000	450	220
101.	Sausakrūmis šluotinis <i>Sarothamnus scoparius</i> (L.) Wimm.	1000	50	25
102.	Žagrenis rūgštusis <i>Rhus typhina</i> L.	1000	40	20
103.	Žilakrūmis siauralapis <i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	1000	800	400
104.	Žilakrūmis amerikinis <i>Elaeagnus commutata</i> Bernh.	1000	360	180

* sėklų arba vaisių vienetais.
